

İSTANBUL SÖZLEŞMESİ EYLEMLERİNDE YAŞANAN HAK İHLALLERİ VE CEZASIZLIK RAPORU

Kadınların şiddete karşı mücadelesi Türkiye'nin dört bir yanında devam ediyor. Kadın mücadelesi devlet şiddetinin çeşitli biçimleriyle bastırılmak istenirken bu şiddeti görünür kılmamanın şiddete karşı mücadelenin temel unsurlarından biri olduğunu düşünüyoruz. 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü öncesinde, İstanbul Sözleşmesinden Vazgeçmiyoruz diyen kadın ve lgbti+'ların devlet şiddetiyle bastırılma çabası ve devlet şiddetinin yargı eliyle korunmasına dair raporumuzu sizlerle paylaşmak istiyoruz.

İktidarın kadın özgürlük mücadelesini bastırmaya yönelik hamlesi, iktidar yandaşı örgütlerce uzun süre boyunca gündeme getirilen İstanbul Sözleşmesinin feshedilmesi talebine dair somut adımların atılması oldu. Bilindiği üzere İstanbul Sözleşmesi, şiddeti; kadınları daha ast bir konuma zorlamanın, kadınların tam anlamıyla ilerlemelerini engellemenin en önemli mekanizması olarak tanımlıyor. İktidar da tam da bu gerekçeyle; eşitsizliği korumak ve özgürlük mücadelesini bastırmak üzere İstanbul Sözleşmesinin feshini gündeme aldı.

Siyasi iktidarının 2020 yılı Temmuz ayında İstanbul Sözleşmesinin feshine yönelik somut çalışmaları gündemine alması üzerine kadınlar ve lgbti+'lar Türkiye genelinde "İstanbul Sözleşmesinden Vazgeçmiyoruz" diyerek eylemler yapmaya başladılar. İstanbul Sözleşmesinin tek adam tarafından feshedildiğinin açıklanması üzerine de eylemler devam etti. Sözleşmenin yürürlükten kalkacağı tarih 1 Temmuz 2021 olarak ilan edilirken, kadınlar, bu kararın yok hükmünde olduğunu ilan etti.

İstanbul Sözleşmesi için sokağa çıkan, İstanbul Sözleşmesinden Vazgeçmiyoruz diyen kadınlar polis şiddeti, soruşturmalar, davalar, burs kesintileri gibi müdahalelerle engellenmek istendi.

"İstanbul Sözleşmesi Eylemlerine Yönelik Devlet Şiddeti ve Cezasızlık" raporumuzda, İstanbul Sözleşmesinin feshinin AKP MYK'de ele alınacağı söylenen 5 Ağustos 2020 tarihi ile fesih kararının yürürlüğe gireceği ilan edilen 1 Temmuz 2021 tarihi arasında gerçekleşen eylem, müdahale ve hak ihlalleri ile müdahalelere ilişkin suç duyurusu ve şikayet süreçleri sonucunda karşılaştığımız cezasızlık politikalarına yer vermekteyiz.

Raporumuzda Toplumsal Kadın olarak doğrudan katılımcısı olduğumuz Ankara eylem süreçleri ve Kadın Savunma Ağı verileri ile basın taraması ile derlediğimiz müdahale ve ihlallere yer verilmekte. Eksikliklerimizin kolektif katkı ile tamamlanmasını umuyoruz.

Raporumuzun 1. Bölümde Türkiye genelinde devlet şiddetinin farklı biçimleriyle engellenmek, bastırılmak, yalıtılmak istenilen eylemlere yer veriyoruz. Bu bölümde yer alan veriler değerlendirildiğinde;

İstanbul, Ankara, İzmir, Mersin, Eskişehir ve Tokat'ta kadınlara yönelik devlet şiddetinin kimi zaman kimyasal gaz ve plastik mermi kullanımını da içeren polis şiddeti, taleplerini ifade etmek isteyen kadınların çember içerisine alınarak yalıtılması, barışçıl yürüyüşlerle fikirlerini daha fazla kişiye ulaştırmak isteyen kadınların yürüyüşlerinin barikatlarla engellenmesi, toplantının yapılacağı yer, atılacak sloganlar, taşınacak bayrak ve dövizler ile gökkuşağı renkleri bulunan maske/bayraklara müdahale edilmesi gibi biçimler aldığını görüyoruz. En yaygın müdahale biçimi ise çembere almak, yalıtım, görünmez kılmaya çalışmak.

Para cezaları Ankara ve Mersin'de mücadeleyi bastırmak üzere sistematik olarak uygulanıyor. İdari para cezalarına itiraz yolu ise çoğu zaman etkili olmuyor. İstanbul'daki idari para cezalarına itirazlar olumsuz sonuçlanırken, Mersin'de toplamda 100.000,00-TL yi geçen para cezalarına itirazların bir kısmı olumlu sonuçlandı, bir kısmı ise reddedildi.

Raporumuzun ikinci bölümünde Ankara'da Kızılay merkezli gerçekleştirilen eylemlere yönelik müdahaleler yer verilmekte¹. Bu eylemler incelendiğinde Ankara'da da polis şiddetinin kadınlara yönelik olarak sistematik şekilde devam ettiği görülüyor².

Ankara'da gerçekleştirilen İstanbul Sözleşmesi eylemlerine yönelik müdahale verileri değerlendirildiğinde;

5 Ağustos 2020-1 Temmuz 2021 tarihleri arasında Ankara/Kızılay/Sakarya bölgesinde toplam 18 sokak eylemi gerçekleştirilmek istendiğini görüyoruz. Bu eylemlerden ikisi kadınlara açılan davalarla ilgili adliye önünde yapılmak istenen açıklamalar.

18 eylemden 8'inde kadınlar ve lgbti+'lar fiziksel polis şiddetine, kimyasal gaza maruz bırakıldı. Polis müdahalesi gerçekleşen 8 eylemin 7'sinde kadınların özgürlükleri de sınırlanarak 106 gözaltı gerçekleştirildi. Astığı pankart ve attığı tweet gerekçesiyle iki kadın gözaltına alınmış olup bu süreçte toplam gözaltı sayısı 108 oldu.

Polis müdahalesi gerçekleşen ve gözaltı yapılan 7 eylem dışında diğer eylemlerde de eylem alanları olan Çankaya Belediye önü, Sakarya Meydanı, Tunalı Caddesi, Kuğulu Park polis ablukasına alındı, kadınların buluşması, yürümesi engellendi, eylemlere katılım sınırlandırıldı.

¹İstanbul Sözleşmesi eylemleri sadece Kızılay merkezli gerçekleşmemiş, pankart asma, ilçe merkezlerinde yapılan açıklamalar, afişleme çalışmaları gibi yaygın çalışmalar yürütülmüştür.

²Ankara'da polis şiddeti ve yasaklamalar OHAL ilanından bu yana muhalefetin bütün kesimlerine yönelik sistematik olarak sürmektedir. İfade ve toplanma özgürlüğüne yönelik müdahaleler Toplumsal Hukuk tarafından farklı başlıklarda hazırlanan raporlarla kayıt altına alınmıştır.

<http://toplumsal hukuk.net/wp-content/uploads/2019/02/OHAL-RAPORU.pdf>

<http://toplumsal hukuk.net/wp-content/uploads/2020/11/las-tesis-rapor-2.pdf>

<http://toplumsal hukuk.net/bogazici-direnisinde-ankarada-yasanan-hak-ihlalleri-raporu-yayimlandi/>

İki eylem bu abluka nedeniyle planlanan biçimde gerçekleştirilemedi. Kadınlar toplanmayı engelleyen polis yığınağı karşısında fikirlerini başka biçimlerde ifade etti.

8 Mart'a çağrı broşürü dağıtan 2 kadın hakkında idari para cezası uygulandı.

Devlet şiddeti üniversite öğrencilerine yönelik olarak burs kesintisi, disiplin soruşturması biçimini aldı; Onur Yürüyüşü'ne katılan bir öğrencinin KYK bursu kesildi, yaşam zincirine katılan öğrenciler disiplin soruşturması da geçirdi. Eylemlere katılan öğrencilerin aileleri polis tarafından arandı.

Eylemlerle ilgili olarak tespit edebildiğimiz kadarıyla 5 dava açıldı, 1 soruşturma devam ediyor.

Ohal ilanından bu yana her türlü eylemin polis şiddeti ile bastırıldığı Ankara'da kadınların eylemlerine devam etmeleri nedeniyle, şiddetin zaman zaman biçim değiştirdiğini, hareketin önündeki kadınların kaçırma, ölüm tehdidine maruz bırakıldığını görüyoruz.

CEZASIZLIK

Kadınlara yönelik devlet şiddeti ile ifade ve toplanma özgürlüğü, işkence ve kötü muamele yasağı, kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkı, ayrımcılık yasağı gibi temel haklar ve güvenceler ihlal ediliyor.

Bu polis şiddetinin devam edebilmesinin koşulu olarak şiddet faillerinin korunması ise cezasızlık ile sağlanıyor.

İstanbul Sözleşmesi eylemlerinde yaralama, görevi kötüye kullanma, tehdit, taciz, ayrımcılık gibi pek çok suç işleyen, müdahale talimatı veren failler cezasızlık politikası ile korunuyor.

Kadınların attığı tweet, yaptığı açıklama, astığı pankart, taşıdığı döviz hemen soruşturma konusu olurken polis şiddeti asla soruşturulmuyor.

Polis müdahalesi olan 5 eylemden 4'ü ile ilgili Toplumsal Kadın olarak yaptığımız suç duyurularında kısa sürede takipsizlik kararları verildi. Yakın mesafeden gaz kullanımı, ayrımcılık içeren müdahaleler somut olarak ortaya konulmasına rağmen sonuç değişmiyor.

Polis müdahalelerinin neredeyse tamamını yöneten, bizzat fiziki şiddet uygulayan, tehdit suçu işleyen Ankara İl Emniyet Müdür yardımcısı Mukadder Kardiyen hakkında yapılan suç duyurusu ve idari şikayet örnek olarak değerlendirilebilir.

16 Haziran 2021 tarihli eylem sonrasında, İstanbul Sözleşmesi Ankara Kampanya Grubu tarafından bu süreçteki diğer müdahaleleri de belirtilerek Kardiyen hakkında Ankara Valiliğine yapılan şikayet ve ayrıca yapılan suç duyurusu kapsamında müştekiler henüz dinlenmezken, 16 Haziran'da yaşanan polis şiddetini teşhir eden bir kadın hakkında Kardiyen'in şikayeti üzerine soruşturma başlatıldı ve ifadesi alındı.

1. Türkiye Genelinde İstanbul Sözleşmesi Eylemlerine Müdahaleler

26 Temmuz 2020- İstanbul- Foruma Engelleme, Gözaltı, Para Cezası

İstanbul Sözleşmesi Kampanya Grubunun Beşiktaş Abbasağa Parkı'nda forum yapmasına polis engel oldu. Polis engeli üzerine seslerini Beşiktaş sokaklarında duyuran kadınlar, "*Kadınları değil cinayetleri engelle*" sloganıyla Barbaros Meydanı'na doğru yürüyüşe geçti. Meydanda yapılan forumun ardından polisler 8 kadını gözaltına aldı³.

Forum sonrası gözaltına alınan beş kadına 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'na muhalefetten 789'ar lira para cezası verildi⁴.

5 Ağustos 2020-İstanbul- Yürüyüşe engelleme, gözaltı

İstanbul Sözleşmesini Uygula Kampanya Grubu'nun çağrısıyla kadınlar Kadıköy İskele Meydanı'nda bir araya geldi. Eylem sonrası yapılan yürüyüş iki kez polis barikatıyla engellenmek istendi. Kadınlar dağılırken atılan sloganlar gerekçe gösterilerek polis gözaltı işlemi yapmaya başladı. Bir kadın gözaltına alındı⁵.

5 Ağustos 2020-İzmir-Polis müdahalesi, gözaltı

İzmir'de yapılması planlanan yürüyüşe polis saldırdı. 16 kişinin ters kelepçelenip darp edilerek gözaltına alınmasının ardından alandaki diğer kadınlar oturma eylemiyle saldırıyı protesto etti. Eylemin ardından 5 kadın daha gözaltına alındı⁶. Gözaltına alınan 18 kişi hakkında 2911 sayılı Kanuna aykırılıktan dava açıldı. İzmir 44. Asliye Ceza Mahkemesinde 2021/608 Esas numarası ile görülecek davanın ilk duruşma tarihi 10.02.2022 olarak bildirildi.

Polis şiddetine maruz kalan kadınlar da polisler hakkında suç duyurusunda bulundu.

6 Mart 2021- İstanbul- Polis müdahalesi, gözaltı

8 Mart kadın Platformu çağrısıyla Kadıköy'de yapılan miting sonrasında translara ve eylem komitesine müdahale oldu. 9 kişi gözaltına alındı. İstanbul eylemlerinin tamamında gökkuşağı renklerine müdahale edildi, lgbti+ bayrakları eylem alınmasına polis müdahale etti⁷.

20 Mart 2021- Mersin- Engelleme, para cezası

Kushimoto Sokağında bir araya gelen kadınlar tepkilerini dile getirmek için Özgecan Aslan Meydanına kadar yürümek istedi. Ancak sokağın sonunda polis barikadı ile karşı

³

<https://sendika.org/2020/07/kadinlar-barbaros-meydaninda-istanbul-sozlesmesi-forumu-yapti-polis-6-kadini-go-zaltina-aldi-592731/>

⁴ <https://ekmekvegul.net/gundem/istanbul-sozlesmesini-savunan-kadınlara-para-cezası>

⁵

<https://sendika.org/2021/08/hayatimiz-icin-isyandayiz-diyenler-kadikoyde-kadınlar-katledilirken-bu-devlet-istanbul-sozlesmesinden-cikti-628026/>

⁶ <https://sendika.org/2020/08/izmirde-kadınların-eylemine-polis-saldırısı-21-gozalti-593519/>

⁷ <https://sendika.org/2021/03/istanbulda-8-gozalti-gokkusagi-bayraklarını-iceri-almayanlar-kadın-katillerini-koruyor-cezasiz-birakiyor-610310/>

karşıya kalan kadınlar yürümekte ısrar ederek Özgecan Aslan Meydanına yürüdü. Meydanda kitlesel bir şekilde basın metni okundu⁸.

Eylemle ilgili olarak kadınlara para cezası kesildi.

22 Mart 2021- İstanbul- Polis müdahalesi, gözaltı

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu İstanbul Sözleşmesi'nin feshedilmesine tepki amacıyla Taksim Meydanına çağrı yaptı. Meydanda buluşan kadınlar oturma eylemi yaptı. Uzun süre bölgeyi abluka altına alan polis, eyleme müdahale etti. Kadınlar gözaltı aracına alınıp daha sonra serbest bırakıldı⁹.

27 Mart 2021- İzmir- Polis ablukası, soruşturma

İstanbul Sözleşmesinden Vazgeçmiyoruz İzmir Kampanya Grubu, Konak'ta bir araya gelerek açıklama yaptı. Cumhurbaşkanı kararnamesinin hükümsüz olduğunu söyleyerek yırtan ve döviz taşıyan üç kişi hakkında savcılık tarafından soruşturma başlatıldı¹⁰.

27 Mart 2021- Mersin- Engelleme

"İstanbul Sözleşmesi'nden vazgeçmiyoruz" diyen kadınlar polis tarafından engellenmeye çalışıldı. Yürümekte ısrarcı olan kadınlar uzun süre polisler tarafından engellenmek istendi. Bu sırada güvenlik şube müdürü, 3 kadını hedef göstererek tehdit etti. Kadınların kararlılığı üzerine Özgecan Aslan Meydanına kadar yürüyüş yapılarak Meydanda basın açıklaması gerçekleştirildi.

27 Mart 2021- Antakya- Para cezası

Hatay Kadınlar Birlikte Güçlü'nün çağrısıyla 27 Mart'ta Antakya/Köprübaşı'nda bir araya gelen kadınlar "İstanbul Sözleşmesi Bizim" diyerek basın açıklaması yaptı. İki kadına Kabahatler Kanunu'nun emre aykırılık maddesi uyarınca para cezası kesildi¹¹.

8 Nisan 2021- Tokat- Polis müdahalesi, gözaltı

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'nun çağrısıyla Tokat'ta düzenlenmek istenen eyleme polis müdahale ederek, 7 kişiyi gözaltına aldı¹².

19 Haziran 2021- İstanbul- Engelleme, gözaltı

Eşik platformunun çağrısıyla gerçekleştirilen "Büyük Kadın Mitingi"nde lgbti+ bayraklarına ve bazı bayraklara polis saldırdı. Miting çıkışında iki kişi gözaltına alındı.

⁸ <https://www.sessizkalma.org/emniyet-elini-kadinlarin-cuzdanindan-cek/>

⁹ <https://www.gazeteduvar.com.tr/kadinlar-taksimde-oturma-eylemi-baslatti-haber-1516872>

¹⁰ <https://politikahaber.org/izmirde-kadinlar-kararnameyi-yirtip-atti/>

¹¹

<https://sendika.org/2021/09/hatay-kadinlar-birlikte-guclunun-istanbul-sozlesmesinden-vazgecmiyoruz-eylemin-e-katilan-iki-kadina-para-cezasi-630403/>

¹² <https://www.demokrat.tv/mobil/haber/13926/tokatta-istanbul-sozlesmesi-eylemine-polis-mudahalesi.html>

30 Haziran 2021- Eskişehir- Polis müdahalesi, gözaltı

Eskişehir'de Onur Haftası için toplananlara polis müdahale etti. Grubun bir araya gelmesini ve pankart açmasını engelleyen polis, 20 kişiyi gözaltına aldı¹³.

1 Temmuz 2021- İzmir- Polis müdahalesi

İstanbul Sözleşmesi İzmir Kampanya Grubu'nun çağrısı ile bir araya gelen kadınlar, Türkiye'nin İstanbul Sözleşmesi'nden Cumhurbaşkanı kararıyla çekilmesini protesto etmek için Alsancak Kıbrıs Şehitleri Caddesi'nde toplandı. Kadınlar Türkan Saylan Kültür Merkezi önünde polis ablukasını ile karşı karşıya kaldı. Polis ablukasına "*Kadınlara değil katillere barikat*" sloganları ile tepki gösteren kadınlara karşı polis biber gazı kullandı. Polis ara sokaklara barikat kurarken, ara sokaklara dağılan bazı kadınlar darp edildi.

Eylemi takip eden bazı gazeteciler polis tarafından durdurularak GBT yapıldı¹⁴.

1 Temmuz 2021- Mersin- Polis barikatu, müdahale

Kadınlar Kushimato Sokağı'nda bir araya geldi. Yoğun polis barikatının arasından Kushimato Sokağı'ndan Özgecan Aslan Meydanı'na doğru yürüyüşe geçti. Alandaki bir binanın çatısından kadınlara su şişeleri atan bir saldırganla karşılık polis "*Onları tahrik ediyorsunuz*" diyerek kadınları suçladı. Olay sokaktakiler tarafından tepkiyle karşılandı ve protesto edildi. Kadınlar meydana giderken polis yürüyüşe barikat kurarak engel olmaya çalıştı. Kadınlar yerde sürüklenirken en son barikat aşıldı. Kadınlar yürüyüşe devam etti.

1 Temmuz 2021- İstanbul- Polis müdahalesi

"*İstanbul Sözleşmesi bizim, vazgeçmiyoruz*" diyen kadınların İstanbul'daki buluşma adresi olan Beyoğlu Tünel Meydanı ve çevresi öğlen saatlerinden itibaren polis ablukasına alındı. Ancak binlerce kadın ve LGBTİ+ her türlü gözdağı çabası ve engele rağmen kentin farklı noktalarından hareket ederek Tünel'de buluştu. Galatasaray Meydanı'nda basın açıklaması yapmak isteyen kadınlar barikatla engellenmek istendi. Rusya Konsoloslğu önünde kurulan ikinci barikatı da aşan kadınlar burada polisin biber gazı ve plastik mermi kullandığı sert saldırısı ile karşılaştı. Saldırıya rağmen İstiklal Caddesi'ni terk etmeyen eylemciler burada basın açıklamalarını yaptı ve daha sonra sloganlarla Karaköy'e yürüdü¹⁵.

2. Ankara'da Yapılan İstanbul Sözleşmesi Eylemleri ve Müdahaleler

5 Ağustos 2020

Ankara'da, Ankara Kadın Platformu'nun çağrısıyla bir araya gelen kadınlar, Sakarya Caddesi'nde eylem gerçekleştirdi. Basın açıklamasında, İstanbul Sözleşmesi'nin iptali

¹³ <https://artigercek.com/haberler/eskisehir-de-onur-yuruyusu-ne-polis-mudahale-etti-20-kisi-gozaltina-alindi>

¹⁴ <https://www.gazeteduvar.com.tr/izmirdeki-istanbul-sozlesmesi-protestosuna-polis-engeli-haber-1527284>

¹⁵ <https://sendika.org/2021/07/istanbul-polisi-istanbul-sozlesmesi-eylemi-oncesi-kadinlara-karsi-seferber-oldu-h-er-yerdeler-amirim-624348/>

tartışmalarının yapılacağı AKP MYK'sının ertelenmesinin, verilen mücadeleler neticesinde olduğu belirtilirken, bu yasanın hiçbir şekilde geçirilemeyeceği vurgusu yapıldı.

12 Ağustos 2020- Yaşam zincirine polis müdahalesi

AKP MYK'nın 13 Ağustos 2020 tarihinde toplanacağı ve İstanbul Sözleşmesinin gündem yapılacağı bilgileri üzerine kadınlar Türkiye genelinde eylemler yaptılar. Ankara'da Kolejde toplanılarak oluşturulmak istenilen yaşam zincirine polis müdahale etti¹⁶. İkisi meslektaşımız, 33 kadın gözaltına alındı. Savcılık kadınların ifadesini dahi almaya gerek görmeden kadınlar hakkında 2911 sayılı kanuna muhalefet suçlamasıyla dava açtı¹⁷. Davanın ilk duruşmasının görüleceği 7 Haziran 2021 günü polis duruşmayı takip edecek olan kadınların adliyeye girmesini engellerken, adliye önünde kadınlara bir kez daha müdahale etti. Duruşma 26 Kasım 2021 Cuma saat 10.15'e ertelendi.

Polis şiddetine cezasızlık

Toplumsal Hukuk Kadın olarak 13 Ağustos 2020 tarihindeki polis müdahalesi ile ilgili yaptığımız suç duyurularında ise Savcılık takipsizlik kararı verdi. Takipsizlik kararına itirazımızın reddedilmesi üzerine Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yapıldı.

18 Ağustos 2020- Kuğulupark'ta polis ablukası

Ankara Kadın Platformu "*Haklarımız ve Hayatlarımız İçin, İstanbul Sözleşmesi İçin Nöbetçiyiz*" diyerek 18 Ağustos 2020 saat 19.00'a Kuğulupark'a çağrı yaptı¹⁸. Polis Tunalı Caddesinin tamamını abluka altına aldı. Polis ablukası nedeniyle Kuğulupark'ta nöbet gerçekleştirilemedi. Kadınlar Kızılay'da toplanarak İstanbul Sözleşmesi ile ilgili "*Karar Kadınların*" dedi¹⁹.

29 Ağustos 2020

İpek Er'in ölümüne sebep olan uzman Çavuş Musa Orhan'ın tutuklanması talebiyle 20 Ağustos'ta biraraya gelen kadınlar "*Erkekleri Aklama, Yargıla, İstanbul Sözleşmesini Uygula*" dedi²⁰. Bu açıklamanın ardından 29 Ağustos 2020 tarihinde Çankaya Belediyesi önünde gerçekleşecek basın açıklamasını polisin engelleme çabası üzerine kadınlar sözlerini Ankara sokaklarında yürüyerek söyledi²¹.

25 Kasım 2020

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günün'de polis Ankara'da kadınları engellemeye çalıştı. Saat 19.00'da Çankaya Belediyesinin önünde iki

¹⁶ <https://twitter.com/AnkaraKadin/status/1293680570917105666?s=20>

¹⁷ Dava Ankara 28. Asliye Ceza Mahkemesi'nde 2021/129 Esas no ile görülüyor.

¹⁸ <https://twitter.com/AnkaraKadin/status/1295667661263835136?s=20>

¹⁹ <https://twitter.com/AnkaraKadin/status/1295776563691216896?s=20>

²⁰ <https://twitter.com/AnkaraKadin/status/1296392876771991559?s=20>

²¹ <https://www.gazetepatika15.com/ankara-ve-batmanda-eylem-musa-orhan-tutuklansin-69222.html>

farklı noktada toplanan kadınların buluşması engellendi. Çankaya Belediyesinin önünde iki farklı noktada eylem gerçekleştirildi²².

30 Aralık 2020

Ankara Kadın Platformu Çankaya Belediyesi önünde bir gün önce gerçekleşen Aylin Sözer, Selda Taş ve Vesile Dönmez cinayetlerine ilişkin bir basın açıklaması yaptı²³. Açıklamada cezasızlık politikalarının, İstanbul Sözleşmesinin uygulanmamasının bedelini kadınların yaşamlarıyla ödediği ifade edildi.

30 Aralık 2020- “Kadınları değil katilleri durdurun”

Kadın cinayetlerinin artması ve bir günde 4 kadının öldürülmesi üzerine Üniversiteli Kadın Kolektifi AKP Ankara İl Başkanlığı önünde “*Kadınları değil katilleri durdurun*” diyerek eylem yaptı.

Kadın katliamlarını protesto eden 5 kadın gözaltına alındı. Ankara İl Emniyet Müdürlüğü Güvenlik Şube Müdürlüğü’nde ifadeleri alınan kadınlar ifadelerin ardından serbest bırakıldı.

Kadınlar hakkında 2911 sayılı Kanuna aykırılık suçunu işledikleri gerekçesiyle dava açıldı.

Dava Ankara 45. Asliye Ceza Mahkemesi’nde 2021/513 Esas numarası ile devam ediyor. Davanın üçüncü duruşması 29 Kasım 2021 tarihinde görülecek.

31 Aralık 2020- Kadın dayanışmasına gözaltı ve tutuklama talebi: “Bu şehri ateşe vereceğimiz günler yakın”

Bir kadın, 30 Aralık tarihinde Üniversiteli Kadın Kolektifi tarafından kadın cinayetlerine tepki çekmek için AKP Genel Merkezi önünde yapılan eyleme ilişkin tweeti alıntılı olarak “*Bu şehri ateşe vereceğimiz günler yakın!*” şeklinde tweet paylaştı. Tweet atan kadın, 31 Aralık 2020 saat 17.00’den sonra Mor Mekan’dan çıkarken TCK m. 213 ve 216 kapsamında hakkında yakalama kararı olması sebebi ile gözaltına alındı ve yılbaşı gecesini gözaltında geçirdi.

Tweet atan kadının ifadesi 01.01.2021 tarihinde Savcılıkta alındı. Savcılık, atılı suçların katalog suçlardan olmamasına, dava açılrsa ve ceza alsansa bile “*hükümün açıklanmasının geri bırakılması*” kararı verilebilecek olmasına ve cezaya hükmedilse bile cezanın infazı hapisanede geçmeyecek olmasına rağmen, tweet atan kadını tutuklama talebi ile Sulh Ceza Hakimliğine sevk etti.

²² <https://twitter.com/AnkaraKadin/status/1331933723886022658?s=20>

²³ <https://twitter.com/AnkaraKadin/status/1344293793651175424?s=20>

Tweet atan kadının sorgusunun bir kere de Sulh Ceza Hakimliğinde alınmasının ardından Hakimlik savcılığın tutuklama talebi reddederken, yurt dışı yasağı ve haftada üç gün imza verme adli kontrolünün uygulanmasına karar verdi.

Tweet atan kadın hakkında “*Halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit*” (TCK 213. md.) ve “*Halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama*” (TCK 216. md.) suçlamasıyla iddianame düzenlendi. Ankara 11. Asliye Ceza Mahkemesi’nde 2021/108 Esas numarası ile görülen davanın 3. duruşmasında Savcılık, kadının atılı suçlardan cezalandırılması yönünde görüş belirtti. Mahkeme tweet atan kadının beraatine karar verdi. Savcılık, karara karşı istinaf kanun yoluna başvurdu.

1 Ocak 2021- Dayanışma pankartına dava

Attığı tweet gerekçe gösterilerek hukuka aykırı şekilde tutuklanan kadın ile dayanışma içerisinde olmak ve tepki göstermek amacıyla Üniversiteli Kadın Kolektifi’nden 4 kadın, “*Bu Kenti Ateşe Vereceğimiz Günler Yakın*” yazılı pankart astı²⁴.

Asılan pankartla ilgili soruşturma başlatıldı. Kadınlar, haklarında başlatılan soruşturmadan içlerinden bir kadının gözaltına alınmasıyla haberdar oldu.

05.01.2021 tarihinde pankart asan kadınlardan biri Ankara Kadın Platformunun düzenlediği, Gülistan Doku Nerede eylemine gitmek için Mor Mekandan çıktıktan sonra GBT yapılması bahanesi ile yanındaki kadınlarla birlikte durduruldu. Hakkında yakalama kararı olduğu söylenerek zorla polis aracına bindirilen kadın Ankara İl Emniyet Müdürlüğü Güvenlik Şube’ye götürüldü. Polis aracına bindirildikten sonra avukatları ile iletişime geçmesine izin verilmedi.

Pankart asan kadının avukatlarının, Güvenlik Şube’de evrakları incelemesi üzerine, kadın adına herhangi bir yakalama kararı olmadığı ve polis zoruyla alıkonulduğu ortaya çıktı. Güvenlik Şube memurları tarafından yapılan işleme hukuki bir zemin yaratmak için kadın hakkında “Davet ve Yakalama Tutanağı” düzenledi. Kadının davet değil polis zoru ile Güvenlik Şube’ye getirildiği kadın ve avukatları tarafından tutanağa şerh düşüldü.

Pankart asan kadın, 05.01.2021 tarihinde, tweet attığı gerekçesiyle gözaltına alınan kadına destek olmak amacıyla astıkları pankart ile ilgili TCK 213 maddesi kapsamında ifadesini verdikten sonra serbest bırakıldı.

Dayanışma amaçlı pankart asan 4 kadın hakkında “*Halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit*” (TCK 213. md) suçlamasıyla dava açıldı. Ankara 14. Asliye Ceza Mahkemesi’nde 2021/213 Esas numarası ile görülen davada kadınlar hakkında beraat kararı verildi. Savcılık beraat kararını istinafa taşıdı.

²⁴ https://twitter.com/sendika_org/status/137154108147746694?s=20

5 Ocak 2021- Gülistan Doku Nerede? Diye Soranlara Yönelik Polis Şiddeti

Gülistan Doku'nun kaybolmasının üzerinden geçen bir yılın ardından Türkiye genelinde "Gülistan Doku Nerede" eylemleri yapıldı. Ankara Kadın Platformu 5 Ocak 2021 saat 18.00'a Çankaya Belediyesi önüne çağrı yaptı.

Sokaklar ablukaya alındı, kadınlar polis şiddetine maruz bırakıldı

Polis Çankaya Belediyesi çevresini abluka altına aldı. Polis kadınların toplanmasına izin vermeyerek 18 kadını darp ederek gözaltına aldı. Müdahaleyi görüntülemek isteyen gazeteciler de polis tarafından darp edildi. Kadınlara yönelik polis müdahalesini kayıt alan gazetecilerin kameraları polis tarafından yere atılarak, kırıldı. Jinnews Muhabiri Habibe Eren ve Öznur Değer de gözaltına alındı ²⁵.

Kadınların basın açıklamasına katılımı GBT kontrolü bahanesiyle engellendi

Uzun süredir demokratik hak kullanımını şiddetle bastırmaya çalışan Ankara Emniyeti bu eylem öncesinde Mor Mekan derneğinin önünü abluka altına aldı. Eyleme gitmek üzere Dernekten çıkan kadınları GBT yapılacağı bahanesiyle durdurup 45 dakika boyunca bekletti, açıklama saatinin geçmesinin ardından serbest bıraktı. Kadınlardan birinin hakkında yakalama kararı olduğu iddia edilerek zorla polis aracına bindirilerek yukarıda belirtildiği üzere dayanışma amaçlı astığı pankart gerekçesiyle ifadesine başvuruldu.

16 Şubat 2021- "Kadın Üniversitesi istemiyoruz"

"Cinsiyetçi ve heteronormatif eğitim sistemini besleyen kadın üniversitelerinin kadınları toplumdaki tecrit edeceğinin farkındayız. 'Makbul kadın' sınırlarınızı aşılıyor ve Kadın Üniversitesi İstemiyoruz" diyen kadınlar Kuğulu Park'ta buluştular. Polis kadınların kendilerini ifade etmelerini engelledi²⁶. Kadınlar polisin fiziki şiddetine ve tacizine maruz bırakıldı. Polis müdahalesi sırasında 8 kadın gözaltına alındı. Kadınlar müdahale sırasında yaşanan polis şiddetini ve şiddet faillerini kamuoyu ile paylaştı²⁷. Polis müdahalesi ile ilgili Toplumsal Kadın olarak suç duyurusu yapıldı.

18 Şubat 2021- Ankara'da üniversite öğrencileri polis tarafından kaçırıldı.

Ankara'da polis GBT bahanesiyle ayrı ayrı durdurduğu 3 üniversiteliyi sivil araçlara bindirerek kaçırdı. Ankara Emniyeti konuyla ilgili açıklama yapmazken üniversiteliler saatler sonra Gölbaşı, Pursaklar ve Sincan'a bırakıldı.

Kaçırılan öğrencilerden biri kadın mücadelesinin içerisinde aktif olarak yer almakta idi.

²⁵ <https://artigercek.com/haberler/ankara-da-gulistan-doku-eylemi-kadınlar-ve-gazeteciler-gozaltinda>

²⁶

<https://sendika.org/2021/02/ankarada-kadin-universitesi-istemeyenlerin-eylemine-polis-saldirisi-en-az-10-gozalti-608744/>

²⁷ <https://twitter.com/kadinkolektifi/status/1363537530734456833?s=1006>

5 Mart 2021- 8 Mart broşürü dağıtımına idari para cezası

Kadın Savunma Ağından iki kadına saat 18.00’da Atatürk Bulvarı üzerinde Ankara Kadın Savunma Ağı imzalı 8 Mart Dünya Kadınlar Gününe çağrı metni içeren broşürleri kadınlara dağıttıkları gerekçesiyle 5326 sayılı Kabahatler Kanununun “*Rahatsız Etme*”yi düzenleyen 37. maddesi uyarınca 204 TL idari para cezası uygulandı.

İdari para cezasına itiraz edildi. İtiraz üzerine bir idari yaptırımın iptaline karar verilirken bir itiraz başvurusu henüz sonuçlanmadı.

8 Mart 2021- 8 Mart eylemi ve gece yürüyüşü

Ankara Kadın Platformu tarafından 8 Mart günü Sakarya Meydanında düzenlenen eylemde kadınlar ve LGBTİ+’lar polisin müdahalelerine maruz kaldılar. Polis trans kadınların ve LGBTİ+ bayraklarının alana girmesini engelledi. Bazen katılımcı sayısı sınırına ulaşıldığını söyleyerek alana kadınları almadı.

Eylem alanına girmeye çalışan trans kadınların alana girişi engellenmeye çalışıldı. Bir trans kadın polisler tarafından tehdit edildi. Toplumsal Kadın olarak trans kadının alana alınmaması ve tehdit ile ilgili tutanak tutuldu.

Aynı zamanda alana girişlerde üst araması ile birlikte kadınların yanlarında getirmiş oldukları dövizler, polisin tacizleri ile birlikte hukuksuz bir şekilde arandı. “Kendilerince uygun bulunmayan” dövizler alana alınmadı. Gökkuşluğu maskesi olan kişiler de alana girmekte güçlük yaşadılar.

8 Mart gece yürüyüşünde de polisin benzer müdahaleleri oldu.

20 Mart 2021- Kadınlar İstanbul Sözleşmesi İçin Buluştu

Ankara Kadın Platformunun çağrısıyla kadınlar ve LGBTİ+’lar Sakarya Meydanında buluştu. Polis kadınların bir araya gelmesini engellemeye çalıştı ancak eylem kitlesel şekilde gerçekleştirildi. Ankara kadın Platformunun eyleminden önce Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformunun yapacağı eylem de polis tarafından engellenmek istendi²⁸.

27 Mart 2021- İstanbul Sözleşmesi Kalacak, Polis Kuşatması Kalkacak

Kadınlar ve LGBTİ+’lar Ankara Kadın Platformunun çağrısıyla Sakarya Caddesi’nde bir araya geldi. Polis alana kurduğu barikatlar ve kadınları çember içine alarak katılımı engellemeye, kadınları dar bir alana sıkıştırmaya çalıştı²⁹.

²⁸ <https://www.gazeteduvar.com.tr/ankarada-kadinlar-sokakta-istanbul-sozlesmesini-uygula-haber-1516681>

²⁹ <https://www.evrensel.net/haber/429116/kadinlar-istanbul-sozlesmesi-icin-sokakta-bu-is-burada-bitmemistir-27-mart-2021>

1 Haziran 2021- Esat-Eryaman davası sonrası yapılacak açıklamaya polis müdahalesi

2006 yılında Ankara’da trans kadınlara saldıran çeteden dört kişinin yargılandığı, 10 yıldan uzun süredir devam eden davanın duruşması Ankara 30. Ağır Ceza Mahkemesi’nde görüldü. Duruşmanın ardından Pembe Hayat LGBTİ+ Dayanışma Derneği ve LGBTİ+ aktivistleri adliye önünde basın açıklaması yapmak istedi. Polisler basın açıklamasını engelledi. Adliyenin karşısında, Pembe Hayat Derneği’nden Efruz Kaya basın açıklamasını okurken polis saldırdı. Basın açıklaması yürüyerek okunmaya başlandı ancak LGBTİ+ları Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi binası önünde çevik kuvvet durdurdu, sivil giyimli polisler, LGBTİ+lara fiziki ve psikolojik şiddet uyguladı. Basının görüntü alması engellendi³⁰.

7 Haziran 2021- Kadınlara adliye önü müdahale

12 Ağustos 2020 tarihinde Ankara Kadın Platformu’nun İstanbul Sözleşmesi’nden çekilme tartışmalarıyla ilgili yapacağı yaşam zinciri eylemine polis müdahalesinde gözaltına alınan 33 kadın hakkında Ankara 28. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan 2021/129 Esas sayılı davanın ilk duruşmasına kadınlar çağrı yaptı.

Yargılanan kadınların avukatları yargılamayı pek çok kadının ve kadın örgütünün izleyeceğini belirterek duruşmanın büyük bir salonda yapılmasını talep etmiş, talep Mahkeme tarafından kabul edilmiş ve Adli yargı Komisyonunca duruşma için büyük bir duruşma salonu tahsis edilmişti.

İstanbul Sözleşmesi Ankara Kampanya Grubu başta olmak üzere birçok kadın örgütü, feminist kadınlar, Uluslararası Af Örgütü ve kadın milletvekilleri, yargılanan 33 kadın ile dayanışmak adına 7 Haziran günü saat 10.00 da Ankara Adliyesi önünde bir açıklama yapmak ve açıklamanın ardından davayı takip etmek üzere Ankara Adliyesi önünde toplanmak istedi. Fakat kadınlar Ankara Adliyesi çevresine dahi alınmadı. Yapılacak açıklama ve devamında duruşmaya girilmesi polisler tarafından engellendi, kadınlara birden fazla kez müdahale edildi.

Müdahale esnasında birçok kadına çok yakın mesafeden kimyasal gaz sıkıldı. Bir kadın avukat astım krizi geçirdi, birçok kadın; polis kalkanları ile darp edildi, tekmelendi, hakarete maruz bırakıldı. Aralarında söz konusu davada yargılanan 6 kadınla birlikte toplam 8 kadın gözaltına alındı.

Toplumsal Kadın olarak; kadın avukat üyelerimize yakın mesafeden biber gazı sıkılması sebebiyle suç duyurusunda bulunuldu. Savcılık kısa sürede suç duyurularımız ile ilgili takipsizlik kararı verdi.

³⁰ <http://www.pembehayat.org/haberler/detay/2499/esat-eryaman-davasi-24-eylulrsquo-ertelendi>

8 Haziran 2021- Mafya-Devletin Faili Meçhulleri olmayacağız yürüyüşüne soruşturma

Kadın Savunma Ağı Tunalı Hilmi Caddesinde yaptığı yürüyüşte “*Mafya-Devletin Faili Meçhulleri Olmayacağız*” dedi.

16 Haziran 2021 tarihinde gözaltına alınan kadınlar arasında bulunan 5 kadının ayrıca bu yürüyüşle ilgili ifadelerine başvurulması üzerine, yürüyüş hakkında soruşturma başlatıldığı bilgisi edinildi.

16 Haziran 2021- İstanbul Sözleşmesi Ankara Kampanya Grubunun eylemine müdahale

Polis müdahalesi ve tecavüz tehdidi

İstanbul Sözleşmesi'nin Feshi kararı üzerine İstanbul Sözleşmesinden vazgeçmiyoruz diyen kadınlar, 19 Haziran'da İstanbul'da gerçekleşecek olan Büyük Kadın Mitingi öncesinde, İstanbul Sözleşmesi Ankara Kampanya Grubunun çağrısıyla, basın açıklaması yapmak amacıyla 16 Haziran 2021 Çarşamba günü saat 18.00'da Sakarya Meydanında toplanmak istediler. Polis, kadınların toplanmasına izin vermeden birden fazla kez müdahale etti. Müdahale sırasında bir kadın fenalaştı. Müdahalede yakın mesafeden kimyasal gaz kullanıldı. Kadınlar polis aracı içerisinde de darp edilirken tecavüzle tehdit edildi. Basın açıklaması yapmak isteyen 16 kişi gözaltına alındı.

Müdahale sırasında Güvenlik Şube Müdürlüğünden sorumlu İl Emniyet Müdür Yardımcısı Mukadder Kardiyen yakın mesafeden kimyasal gaz kullanmış, gözaltı aracı içerisindeki bir kadına tokat atmış, kadınları tecavüzle tehdit etmiştir.

Gözaltına alınanlar, doktor kontrolü için götürüldükleri hastanede ise bilinçli bir şekilde bekletilmiş; 3 kez üst araması yapılmış ve ters kelepçe takılmak istenmiştir.

Polis Müdahalesi ile ilgili suç duyurusunda bulunuldu

Toplumsal Kadın olarak, kadınların anayasal haklarını kullanmasını engelleyen, yakın mesafeden kimyasal gaz sıkan, darp eden ve tehdit eden polisler hakkında suç duyurusunda bulunuldu.

İstanbul Sözleşmesi Ankara Kampanya Grubu polisler hakkında idari işlem başlatılması talebiyle Valiliğe başvuruda bulundu

7 Haziran 2021 tarihinde Ankara Adliyesi önündeki polis müdahalesi ve 16 Haziran 2021 tarihinde Sakarya Meydanında toplanmak isteyen kadınlara yönelik polis müdahalesiyle ilgili olarak, kadınların Anayasal haklarını kullanmasını engelleyen, yakın mesafeden kimyasal gaz kullanan ve darp eden polislerle ilgili soruşturma yürütülmesi; 16 Haziran 2021 tarihinde kadınlara müdahale talimatı veren, müdahale sırasında yakın mesafeden kimyasal gaz kullanan, kadınları darp ve tehdit eden Ankara il Emniyet Müdür Yardımcısı Mukadder Kardiyen hakkında disiplin soruşturması başlatılması ve tedbiren görevden uzaklaştırılması talepli başvuru yapıldı.

16 Haziran 2021- Ankara- Polis şiddetinin sosyal medyadan teşhirine soruşturma

Rapor tarihine kadar İstanbul Sözleşmesi Ankara Kampanya Grubunun şikayeti ile ilgili bir ifadeye başvurulmazken, 16 Haziran 2021’de gözaltına alınan ve bu sırada maruz kaldığı polis tehdidini sosyal medya hesabından duyuran bir kadın hakkında Mukadder Kardiyen’in şikayeti üzerine soruşturma başlatıldı.

20 Haziran 2021

Kadına Eylemlerinde Kadınlara Şiddet Uygulayan Polislerle İlgili Sosyal Medyadan paylaşım yapan bir kadın oluşturulan sahte bir instagram hesabı üzerinden yazılı olarak ve arama yoluyla tecavüz ve ölümle tehdit edildi. Yapılan suç duyurusu ile ilgili kovuşturmayla yer olmadığı kararı verildi.

29 Haziran 2021- Onur yürüyüşüne müdahale, gözaltı, burs kesintisi

15.00 da Tunalı Hilmi Caddesinde “Onur Haftası”nı kutlamak adına toplanan kalabalığa polis sert bir şekilde müdahalede bulundu. Müdahalede 18 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınma esnasında çok yakın mesafeden kimyasal gaz sıkıldı, ters kelepçe yapıldı, eylemciler darp edildi.

Emniyette yapılan üst araması sırasında bir Lgbti+, polis memuru tarafından “*sen de kadınsın, ben de, ne olacak ki*” şeklinde ifadelerle çıplak aramaya maruz bırakılmaya çalışıldı.

Onur Yürüyüşü eylemine katılan bir öğrencinin hiçbir tebliğ yapılmadan Kredi ve Yurtlar Kurumu bursu kesildi; öğrencinin KYK’yı arayarak bilgi istemesi üzerine gerekçe olarak da “*Güvenlik birimleri ile yaşanan bir problem gerekçesi ile*” bursunun kesildiği bilgisi verildi. KYK burs kesintisi ile ilgili idari dava açıldı.

1 Temmuz 2021- İstanbul Sözleşmesinden Vazgeçmiyoruz

İstanbul Sözleşmesi Ankara Kampanya Grubunun çağrısıyla, saat 18.30’da Sakarya Caddesinde buluşuldu. Bir kez daha İstanbul Sözleşmesinden vazgeçilmeyeceği söylendi³¹.

SONUÇ YERİNE;

Yaygın, sistematik, çok yönlü devlet şiddetinin hareketi kuşatma çabasına karşı kadınlar ve lgbti+'lar sokaklarda ve yaşamın her alanında bu kuşatmayı kırıyor. Şiddet faillerinin cezalandırılması ve toplanma ve ifade özgürlüğünün cezalandırılmasının engellenmesine yönelik mücadelemiz devam ediyor.

Şiddetin bastırmayacağı gerçekler var: İstanbul Sözleşmesinin feshi yok hükmündedir, kadınlar ve lgbti+'lar geleceklerini tek adamların belirlemesine izin vermeyecek.

³¹ <https://twitter.com/AnkaraKadin/status/1410658960592490504?s=20>
<https://twitter.com/AnkaraKadin/status/1410658960592490504?s=20>